

FREDSRÖRELSEN I KUNGÄLV MEDLEMSBLAD JANUARI 2021

KALENDARIUM

Årsmöte för 2020 och 2021 – onsdag den 26 maj, alternativt onsdag den 22 september

Fredsvänner,

Välkomna till ett nytt år med Fredsrörelsen. Ännu en tid måste vi hålla avstånd, så de efterlängta mötena får anstå till dess att pandemiläget ljusnat. Men då ser vi fram emot att åter kunna bjuda in intressanta föreläsare och att få mötas i samtal och diskussioner om viktiga fredsfrågor.

Pandemin, som har dominerat samhällsdebatten det senaste året, har haft inverkan på utvecklingen inom en mängd områden: förutom allt som rör liv och hälsa har även klimatarbete, demokrati och många andra levnadsvillkor påverkats. Samtidigt har många viktiga frågor om fred och säkerhet, såväl internationella som inhemska, nästan helt kunnat passera "under radarn". I detta medlemsblad lyfter vi några av alla dessa frågor som berör viktiga förutsättningar för fred och mänsklig säkerhet, och vi konstaterar att arbetet för fred, mänskliga rättigheter och demokrati aldrig får upphöra.

Åse

KOMMANDE VERKSAMHET

Så snart smittläget tillåter kommer vi återigen att bjuda in till möten och andra aktiviteter; detta annonseras bl.a. på vår hemsida (<http://fredkungalv.se/>). Även verksamheten på Mötesplatsen, som är en samverkan mellan Fredsrörelsen, Equmeniakyrkan, Rädda Barnen och Agape (nätverket för ensamkommande i Kungälv), återupptas när pandemin klingat av. Då kommer vi att träffas på tisdagar i stället för torsdagar.

Vi har ett uppskjutet årsmöte för 2020 och dessutom ska vi ha ett årsmöte för 2021. I dagsläget vågar vi inte lova när dessa kan genomföras, men om det blir möjligt så hålls mötena onsdag den 26 maj. Reservdatum är onsdag den 22 september.

I samband med årets årsmöte kommer ett Fredskullapris att delas ut. Detta pris ges till en person eller organisation verksam i Kungälvs kommun som under de gångna åren verkat för tolerans, demokrati, mänskliga rättigheter och fred. Som medlem i föreningen är du välkommen att nominera pristagare, kontakta då undertecknad.

Hemsidan hålls uppdaterad och medlemsbladet ges ut som vanligt. Föreningen kommer också att hålla kontakt med nätverket Fredsam (<http://fredsam.se/>).

I PANDEMINS SPÅR:

Det finns hopp för klimatrörelsen!

I en intervju i Svenska Dagbladet i början av december fick Greta Thunberg frågan om vad som ger henne mest hopp för framtiden, hon svarade då:

– Det som ger mig mest hopp är möjligheterna som finns i demokrati och folkbildning, potentialen i när folk väl blir medvetna. Det är där hoppet ligger. Och tänk om media eller världsledare skulle bestämma sig för att behandla krisen som en kris och kommunicera situationens allvar, tänk – då skulle förändring kunna ske över en natt. Det ligger väldigt mycket hopp i det, avslutar hon.

Därför är det så viktigt att vi fortsätter vårt arbete med folkbildning för att försvara och främja demokratin! När kunskap övergår till insikt kan stora saker hända.

Det finns exempel på att olika nedstängningar under pandemin har haft positiv inverkan på klimatet. Nedstängningarna har också visat att det är möjligt att vidta nödvändiga åtgärder i krislägen. Ett sådant exempel hittar vi i Indien; där säger Aman Sharma, 17 år, som blivit känd som Indiens Greta Thunberg, att miljökampen varit mycket gynnad av den pågående pandemin.

– Jag har aldrig sett så många människor som rest sig och krävt förändring som nu under pandemin i Indien, säger han.

I somras startade Aman Sharma och andra unga klimataktivisterna runt om i världen en organisation, Re-Earth Initiative, som jobbar med klimatutbildning för unga. De har också

genomfört digitala protester. I många länder har makthavarna lyssnat på aktivisterna och utropat klimatnödläge.

(Källa: "OmVärlden" dec 20)

Ett mörkt år för demokratin

Länder med en väl cementerad demokrati klarar av kriser som den vi har sett under det senaste året, men sköra demokratier och samhällen kan gå tillbaka, bli mer auktoritära och även repressiva. I sådana samhällen har det förekommit attacker mot oppositionella, undantagstillstånd, desinformation och restriktioner för journalister. I exempelvis Ungern har Viktor Orbán infört en krislag som ger regeringen rätt att genomdriva lagförändringar utan att de godkänns av parlamentet. Många länder har under pandemin också skyndat att införa sådana undantagslagar och nödtåtgärder som gjort det möjligt att gripa och fängsla journalister; över 50 journalister har dödats under året.

(Källa: "OmVärlden" dec 20)

Även i länder som vi betraktat som stabila demokratier har demokratin varit utsatt för allvarliga hot. Nu senast bevitnade vi demokratiattacken i USA. Erik Åsard, professor emeritus i Nordamerikastudier, skriver i sin nya bok *Med lögnen som vapen* att Donald Trump under hela sin karriär använt osanningar, förtal och rena lögnar som ett vapen. Detta tillsammans med hans inkompetens och förakt för demokratin har gjort honom till USA:s sämsta president genom tiderna, menar Åsard. Trumps strategi har inneburit att demokratin hotats, att kriser förvärrats och att människor tappat sin tro på framtiden.

Peter Wolodarski skriver i en ledare i Dagens Nyheter den 17 januari att stormningen av Kapitolium den 6 januari inte kom som en överraskning, den var planerad och målmedvetet genomförd, menar han. Wolodarski trycker på att journalistiken därför har ett viktigt ansvar att tydliggöra gränslinjer mellan sanning och lögn och att inte tona ner de antidemokratiska strömningar som finns i samhället i dag. Demokratin kan inte tas för given, den måste alltid försvaras skriver Wolodarski.

Ökade klyftor – men ljusglimtar finns!

FN:s utvecklingsorgan UNDP har nyligen lanserat sitt index för mänsklig utveckling. Där kan man se att det har gjorts enorma framsteg i majoriteten av världens länder vad gäller levnadsstandard, men framstegen har gjorts på bekostnad av det enda hem vi har, vår planet.

Framstegen till trots så har pandemin drivit på gapet mellan olika länder, bland annat till följd av att länder sökt skydda sin egen befolkning och sin egen ekonomi i stället för att solidariskt bidra till en generell välfärdsutveckling. Om rika länder lägger beslag på covidvaccin medan de fattigaste lider så står världen på randen till ett "katastrofalt moraliskt misslyckande", menar Tedros Adhanom Ghebreyesus, chef för WHO. Han fördömer de rikaste ländernas självcenterade attityd men ger också vaccinföretag en känga för att de jagar myndighetsgodkännanden i rika länder snarare än att lämna in sina uppgifter till WHO så att vaccinet skulle kunna få grönt ljus globalt.

Inom EU har medlemsländerna lagt en allt mindre andel av sina inkomster på bistånd, och det finns en tendens att grupper ställs mot varandra. Pandemin har på många håll i världen lett till ökad fattigdom, skolnedstängningar och ökat våld i hemmet, och de som drabbas hårdast är barn och unga, särskilt unga flickor.

Pandemin visar därför med stor tydlighet hur ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling hänger ihop. Ulrika Modéer, biträdande FN-chef, tror emellertid att omställningen till ett mer hållbart samhälle kan komma att gå snabbare nu efter pandemin, ty hon ser ett större intresse bland både investerare och stater för att satsa just på de globala målen i Agenda 2030 som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen.

(Källa: "OmVärlden" dec 20, Aftonbladet den 18 jan 21)

FREDSFÖRHANDLINGAR I AFGHANISTAN

Förra året blev historiskt för Afghanistan då regeringen och talibanerna för första gången på 19 år lyckades mötas för långa fredsförhandlingar, och i februari slöts ett avtal mellan USA och talibanrörelsen med syfte att dra tillbaka de amerikanska trupperna och inleda afghanska fredssamtal. Målet med samtalen mellan de olika parterna har bland annat varit att förhandla fram en vapenvila, men också svåra frågor om framtida maktfördelning mellan regeringen och talibanerna ska avhandlas.

Fredsförhandlingarna pågick under hösten och ska enligt planerna återupptas igen under första veckan 2021, och då står viktiga frågor för en hårt drabbad civilbefolkning på dagordningen. Eftersom talibanerna har fortsatt att strida mot regeringen under de pågående fredssamtalen är omvärldens påtryckningar på alla stridande parter för att minska våldet fortsatt mycket viktiga, menar Deborah Lyons, FN:s generalsekreterares särskilda sändebud för Afghanistan.

(Källa: "Svenska
Afghanistankommittén:
<https://sak.se/>", "Syre" jan 21)

SVERIGES FÖRSVARSPOLITIK

Under de senaste 50 åren har det införts globala förbud mot biologiska och kemiska vapen, liksom mot landminor och klustervapen. Den 22 januari 2021 träder också FN:s deklaration om förbud mot kärnvapen i kraft.

Sverige har dock inte ratificerat avtalet om kärnvapenförbud!

Vi har länge väntat på detta folkrättsligt bindande förbud mot kärnvapen, men trots Sveriges långa tradition av att arbeta för global nedrustning har landet valt att ställa sig utanför. Varför skriver inte regeringen under avtalet? Beror det på vår strävan att alltmer närma oss kärnvapenalliansen Nato? Om det är som försvarsminister Peter Hultqvist har meddelat, att regeringen inte ämnar söka medlemskap i Nato, så borde vi vara fria att ställa oss bakom detta avtal. Vi skulle då sälla oss till alla de jordens länder som förstår att

fred inte uppnås genom hot och användande av massförstörelsevapen!

Fredsörelsen i Kungälv har uppmanat Sveriges regering att ställa sig bakom avtalet om förbud mot kärnvapen!

Vi har även uppmanat Kungälv kommun att göra på samma sätt som Göteborgs kommun gjorde den 20 augusti 2020: ansluta staden till stadsupppropet mot kärnvapen: Ican Cities Appeal. Kungälv har valt att inte göra detta!

Om du vill läsa mer om Sveriges försvar:

Dagens Arena 12 dec 2020: *När USA intog svenska skärgården - Eva Brita Järnefors skriver om Sveriges nya allierade som övar inför nästa krig.*

[<https://www.dagensarena.se/essa/nar-usa-intog-svenska-skargarden/>]

Sören Sommelius blogg 23 dec 2020:

Försvarsbeslutet gör oss rädda – Sverige storsatsar på militär upprustning.

[<https://www.nyakultursoren.se/?p=13499>]

Medlemsavgift 2021

Nu är det dag att betala medlemsavgiften för 2021!

Betala in 100 kronor per person till vårt postgirokonto **786201-4**.

Glöm inte att skriva namn och mejladress!

Berätta gärna om oss för dina bekanta. Vi behöver bli fler!

Hoppas vi snart ses igen!

Med vänlig hälsning från oss i Styrelsen för
Fredsörelsen i Kungälv

Åse Hansson
ase.ytterby@gmail.com